

מהי אפילפסיה מדומה?

מה שנראה כבלוף עשוי להיות התקף נדיר. ולה' פר

טיים נגרמים לרוב משילוב של הבוקר אור עם מחסור בשינה. אבל ישנם גירויים רבים, וכמה מהם כה יוצאי דופן עד שנרמזה כי הם מומצאים. כהודו היה מקרה של ילד בן שמונה שסבל מעויותיות בלתי רצונית בפניו בשעה שקרא. ולא כל סוג טקסט היה מעורר תגובה כזו, אלא טקסטים שנכתבו באנגלית, והתסמינים האפילפטיים הקשים ביותר התרחשו כאשר ניסה לקרוא מחזות של שיקספיר. מה שנראה בהתחלה כמו תירוץ מקורי להתחמק משיעורי ספרות התגלה אצל הנער הצעיר כ"אפילפסיה קריאתית", תחסיג נדיר של רגישות לגירויים חיי צוניים שגורמת לאפילפסיה.

וכמובן ישנם התקפי אפילפסיה שכוללים את כל התסמינים של ההתקף האמיתי, מההתכווצויות ועד בריחת השתן, אך שהם למעשה מרומים. כמה מהם נובעים מסיבות פסיכולוגיות, כאשר אפילו האדם שנתון בהתקף משוכנע שמ' דובר באפילפסיה. אחרים הם בלוף, ובכל המקרים האלה, רק בדיקת EEG יכולה לגלות אם האדם חולה אפילפסיה או לא. יצא לי להיתקל בהדר המיון שלנו בבלוף אפילפטי משוכנע אחר. לבחור אקרא קרלוס. הוא היה כבול למיטה שלו באוקיינוס ולבש חליפת ריצה כתומה

בהודו היה מקרה של ילד שסבל מעויותיות בכל פעם שקרא טקסט באנגלית. מה שנראה בהתחלה כמו תירוץ מקורי להתחמק משיעורי ספרות התגלה כתחסיג נדיר של אפילפסיה

← לאורך ההיסטוריה המתועדת, וכנראה הרבה לפני, אני שים חששו ממראות של אדם באמצע התקף אפילפטי. כעת כבר ידוע שאפילפסיה אינה נובעת מכישוף או מדיבוק, אלא מבעיה ביולוגית. אף על פי שגם בגורם הביולוגי שלה יש משהו מכושף וקודר – היא דומה לסערות ברקים שמתחוללות במזג שלנו. המידע שעובר במוח שלנו עושה זאת באותות חשמליים. כיום חושבים שאפילפסיה נוצרת כאשר – בגלל פגיעת ראש או בעיה אחרת – משהו משתבש באותות החשמליים שאחד מאשכולות תאי העצב במוח שולח. את האותות החשמליים המ' שבשים האלה אפשר ממש לראות כאשר מניחים על הקרקפת הפנים אלקטרודות של מכשיר אא"ג. הסברה היא שיותר מ' 50 מיליון איש ברחבי העולם סובלים מאפילפסיה, ושאל רובם האפילפסיה רדומה, וההתקפים עלולים להתפרץ במפתיע.

אבל ההפתעה אצל חולי אפילפסיה מגיעה לא רק בעצם ההתפרצות של ההתקף, אלא גם בגירויים השונים שעי' לולים לחולל את הסופה שבתוך המוח. בקרב החולים, רוב ההתקפים האפילפ' ←

להתעדכן
40
41

כמה חברים האדם צריך?

את התשובה לכך האבולוציה צרבה במוחנו

← כמה חברים צריך? מתי זה יותר מדי? עד לאחרונה השא' לות האלה נחשבו לנושאי שיחה פילוסופיים. הספר "How Many Friends Does One Person Need" הביולוג האבולוציוני והאתרופולוג רובין דנבר מציע תשובה מדויקת. דנבר, שחוקר זה שנים את התפתחות התבניות החברתיות במח, מציע מספר של ממש, שאף זכה לשם "מספר דנבר": 150 חברים.

אתרופולוגים גילו שחברות שבטיות חיו בקבוצות של 153 איש. בימי הביניים מנו כ-150 חברים. משפחה צפון אמריקאית שולחת ברכות שמגיעות ל-150 נפשות. ומחקרים ארגוניים גילו שעסקים מגיעים ליעילות מקסימלית כשהם מונים 150 עובדים

"מספר דנבר" הוא מספר הקשרים החברתיים שמוחנו מסוגל לאכלס. הוא מספר האנשים שנוכל לזכור את שמותיהם הפרטיים ולשמור אתם על קשר. זה המספר הנכון. לא גדול מדי ולא קטן מדי. ומרגע שרואים אותו לרא' שונה הוא מופיע בכל מקום. אתרופולוגים גים שחקרו חברות שבטיות מצאו שאלה חיות בקבוצות שגודלן הממוצע הוא 153 חברים. ארכיאולוגים גילו שכפרים בת' קופה הגיאולוגית ויישובים באנגליה של ימי הביניים מנו כ-150 חברים. משפחה צפון אמריקאית שולחת מדי חג מולד 68 כרטיסי ברכה הממוענים לבתי אב שבהם, ביחד, כ-150 נפשות. מחקרי אר' גונים מצאו שעסקים שבהם כ-150 עוב' ←

חברתיות בבני אדם. הם אלה שבאמצעות מינונם עיצבה האבולוציה את החברה משנה והסתעפות של שדרות הניהול. כולם מתכנסים למספר דנבר. כל אחד יכול לראות זאת גם על עצמו. לכל אחד מעגל הרוק, אינטימי, של שלר' שו עד חמישה אנשים הקרובים אליו במיוחד ומהווים את "המעגל הפנימי" שלו. במעגל הבא נמצאים כ-15 החברים שפסיכולוגים מכנים "קבוצת הסימפ' טיה". זהו הגודל המתאים למניין, לקבוצת ספורט, לחבר מושבעים ולישיבת הנהלה. המעגלים הבאים מייצגים יחידות גדולות יותר: הכפולה של 40 או 50 היא גודל ההתאגדות הטבעית של משפחה מורחבת, כיתת לימוד ומחלקה בצבא. וכפולת הש' לשה הבאה היא מספר דנבר, סדר הגודל של 150, קהילת החברים והמכרים שמ' קיפה אדם בחייו, ואם נעלה בעוד שלושה סדרי גודל נגיע לכ-5,000, שהוא, לפי אפלטון, המספר האופטימלי של אורחים ברמוקריטיה.

ספרו החדש של דנבר לא מסתפק בנימוק המגולות על גודל קבוצות חב' רים, אלא מנתח ביולוגית ואבולוציונית הרבה דברים שנרמזה כי הם לגמרי ענייני של בחירה: נאמנות ובגידה, נשיקות, תפקידה ההישרדותי של רכילות, קשרי משפחה והאופן השונה שבו שני המינים מתקשרים זה עם זה. למעשה, דנבר טוען שגם בשיא עידן הטכנולוגיה, האבולור' ציה היא שממשיכה לעצב את חיינו ואת סביבתנו החברתית, גם אם הטעניו עצמנו לחשוב שהכלים הווירטואליים החדשים שחררו אותנו ממגבלות הטבע. עוון אבות נפקד על בנים, ועל שילשים וריבעים.

אני מאמין שהטכנולוגיה הדיגיטלית דווקא משנה את קצב פעולת האבולוציה, ומאיצה אותה. מה שהיה לא בהכרח יהיה, ואנחנו פחות ופחות אסירים של מגבלור' תינו הפיזיות ושל כימיה לא מוכרת. אבל המבט לאחור של דנבר מעניין ומשעשע, כתוב מצוין, ומעורר מחשבה. ■

רופ' רפאלי הוא ראש מרכז שניא ובית הספר לניהול באוניברסיטת חיפה. sheizaf.rafaeli.net

נופש: לטייל לפי הכלכלה ההתנהגותית

הרשת מלאה מדריכים שמסבירים איך למקסם את הזמן בעבודה, אבל אין בנמצא ספרות שמלמדת ליהנות יותר מהחופשה. "הבוסטון גלוב" אסף חוקרים התנהגותיים שגילו איך עושים את זה. המסקנה המפתיעה הראשונה: כמה נופשונים קצרים עדיפים על חופשה ארוכה אחת. בהחלט טוב לדעת. <http://bit.ly/d3UXac>

משחק: פאזל ובליסטיקה

למשחק פלאש מושלם נחוצים הדברים הבאים: עקומת למידה מינימלית, המון שלבים וקצרים ועיצוב נעים. ואם ישנן בובות סמרטוטים אומללות ותחשיבים בליסטיים שנחוצים כדי לירות אותן לעבר מטרה, אז בכלל "Ragdoll Cannon 3" מכיל את כל אלה. האקסן מחויל בשלב השני ומשך עמוק אל הוויקנד. <http://bit.ly/9PB8GF>

קוסמטיקה: דאדורנט בוטיק

5 קוסמטיקאי היוקרה מלינ+גן משחררים בימים אלה את דאדורנט האקליפטוס המדובר שלהם, בתום לא פחות משלוש שנות פיתוח. הניחוח מאיים לתאיים לגברים ונשים כאחד, ומובן שהתכשיר אינו כולל אלכוהול או אלומיניום. 18 דולר, וכל הרעננות המתפרצת הזאת בדרך אליכם. <http://bit.ly/asRMBx>

עיצוב: כיסא דיסקו

4 כיסא הדיסקו של מותג העיצוב הלונדוני פום אנד קיוויו הוא כל מה שאפשר לדמיין, ועוד קצת. כבלים פלורסצנטיים דקים שזורים סביב שלדה מינימליסטית, וזוהרים בכל צבעי הקשת בעזרת קצת חשמל. <http://bit.ly/9pmL4o>

איפוד: בישול מצולם

3 ספרי מתכונים הם עדיין מתנה מצוינת, אבל בואו נודה בזה – הם בדרך החוצה. מצד שני, גם להדפיס מתכונים מהאינטרנט זה די מסורבל. מה שנשאר הוא האיפוד של אפל והאפליקציה "The Photo Cookbook". שמנצלת את היכולת המובנית של האיפוד בהצגת תמונות מגרות ומציעה לצדן ארכיון ענקי ומתעדכן של מתכונים. 4.99 דולר. <http://bit.ly/cHp810>

אופנה: המוקסינים של ד"ר מרטינס

2 אמנם נראה כאילו זה היה רק אתמוך, אבל מותג הגעלים הבריטי "ד"ר מרטינס" חוגג יובל. החגיגות הגיעו עד יפן, שם הושקו המוקסינים המבהיקים האלה, כנראה הפריט היפה ביותר שיצא אי פעם תחת דיזיו של המותג המיושן. המחיר? 40 אלף ין, שזה כ-450 דולר. כנראה היפנים לא קוראים מדורי כלכלה. <http://bit.ly/aSDPKb>

מה הלאה

קולנוע: דור ה-1 השתלט על הוליווד

זוהי השנה שבה אנשי דור האיקס לקחו את המושכות לידיים בהוליווד. התוצאה, לפי מבקר הקולנוע של המגזין "אטלנטיק" האמפטון סטיבנס, היא גרסה סינמטית של משרב אמצע החיים קולקטיבי. אדם סנדלר, מייק מאיירס, ג'ון קוזק ואפילו אדי מרפי קורסים הקיץ לתוך דכדוך חסר השראה. אבל, הוא מתנחם, אם רוצים להביט על חצי הכוס המלאה, לפחות הבייבי-בומרס החדוח משלטונם ארוך השנים. <http://bit.ly/c71Bgl>

